

Deontologische en ethische code voor gemeentelijke mandatarissen

Inhoud

Hoofdstuk 1 – Toepassingsgebied	4
Artikel 1 ^{er} . Ratione personae.....	4
Artikel 2. Ratione materiae	4
Hoofdstuk 2 - Algemene bepalingen	5
Artikel 3. Algemeen belang.....	5
Artikel 4. Discriminatie.....	5
Hoofdstuk 3 - Regels met betrekking tot de uitoefening van het mandaat en afgeleide mandaten	6
Artikel 5. Algemene beginselen	6
Artikel 6. Afgeleide mandaten en financiële belangen.....	6
Hoofdstuk 4 - Belangenconflicten en schijn van belangenconflicten	7
Artikel 7. Belangenconflicten.....	7
Artikel 8. Onverenigbaarheden.....	8
Hoofdstuk 5 - Corruptie en schijn van corruptie	8
Artikel 9. Corruptie en schijn van corruptie of minimale invloed van het voordeel.....	8
Artikel 10. Aanvaarding van geschenken, voordelen en (persoonlijke) diensten.....	8
Artikel 11. Aanvaarding van uitnodigingen (bijvoorbeeld voor diners of recepties).....	9
Artikel 12. Aanvaarding van reizen, verblijven en werkbezoeken	9
Hoofdstuk 6 - Gebruik van uitrusting en middelen van het gemeentebestuur	9
Artikel 13. Uitrusting en middelen van het gemeentelijk apparaat	9
Hoofdstuk 7 - Informatiebeheer	10
Artikel 14. Openbaarheid van het bestuur	10
Artikel 15. Eerlijke communicatie	10
Artikel 16. Beroepsgeheim.....	10
Artikel 17. Discretieplicht	10
Artikel 18. Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.....	10
Hoofdstuk 8 - Communicatie - Relatie met het publiek	11
Artikel 19. Informatie ontvangen en verstrekken.....	11
Artikel 20. Oriëntatie	11
Artikel 21. Voorafgaande kennis.....	12
Hoofdstuk 9 - Administratieve begeleiding en ondersteuning	12
Artikel 22. Ondersteuning van burgers.....	12
Artikel 23. Onafhankelijkheid en objectiviteit van het gemeentelijk bestuur	13
Hoofdstuk 10 - Interventies	13

Artikel 24. Interventies bij politie- en gerechtelijke instanties	13
Artikel 25. Interventies uit vriendjespolitiek.....	13
Artikel 26. Interventies bij instanties die selecties uitvoeren	13
Hoofdstuk 11 - Wederzijdse betrekkingen en overeenkomsten tijdens vergaderingen	15
Artikel 27. Wederzijdse relaties	15
Artikel 28. Overeenkomsten betreffende vergaderingen	15
Artikel 29. Contacten met de administratie	15
Hoofdstuk 12 - Naleving van de gedragscode	16
Artikel 30. Naleving	16
Artikel 31. Preventie van mogelijke overtredingen	16
Artikel 32. Melding van vermoedelijke overtredingen	16
Hoofdstuk 13 - Eerdere bepalingen	17

Hoofdstuk 1 – Toepassingsgebied

Artikel 1er . Ratione personae

§ 1°. Deze gedragscode en ethische code is van toepassing op alle gemeentelijke mandatarissen.

Onder gemeentelijke mandatarissen wordt verstaan:

- De voorzitter van de gemeenteraad;
- De gemeenteraadsleden;
- De burgemeester;
- De schepenen.

§ 2. Indien een externe persoon die niet onder paragraaf 1 van dit artikel valt, een mandaat uitoefent namens de gemeente, wordt hem bij zijn benoeming gevraagd te handelen in overeenstemming met de regels die in deze gedragscode en ethische code zijn opgenomen.

§3. Gemeentelijke mandatarissen mogen buiten hun functie om geen activiteiten uitoefenen, noch persoonlijk, noch via een tussenpersoon, die hen beletten hun officiële verplichtingen na te komen, die afbreuk doen aan de waardigheid van hun functie of die het vertrouwen van het publiek in hun functie of hun onafhankelijkheid aantasten.¹

Artikel 2. Ratione materiae

Deze gedragscode en ethische code bevat alle principes, gedragsregels, gebruiken en richtlijnen die als leidraad dienen voor gemeentelijke mandatarissen bij de uitoefening van hun mandaat.

Deze gedragscode en ethische code is een intern reglement dat een aanvulling vormt op de wettelijke regels die van toepassing zijn op de gemeentelijke mandatarissen. De gemeentelijke mandatarissen zijn verantwoordelijk voor de naleving van deze code.

Het gebruik van de mannelijke vorm in deze code is genderneutraal.

¹ Advies van 17 december 2024 van de Brusselse deontologische commissie betreffende de deontologische code voor Brusselse openbare mandatarissen, art. 9.

Hoofdstuk 2 - Algemene bepalingen

Artikel 3. Algemeen belang

De gemeentelijke mandataris verbindt zich ertoe om in het kader van zijn optreden en in het algemeen belang de beginselen en waarden van eerlijkheid en integriteit na te leven.

De gemeentelijk mandataris oefent zijn taken op voorbeeldige wijze uit. Hij ziet erop toe dat hij zijn functies met integriteit, eerlijkheid en onbaatzuchtigheid uitoefent en mag geen persoonlijk belang nastreven. Hij ziet erop toe dat hij in het kader van zijn beroepsactiviteit geen misbruik maakt van zijn hoedanigheid van gemeentelijk mandataris.

Bij zijn optreden binnen en buiten het gemeentebestuur en in zijn contacten met personen, groepen, instellingen en ondernemingen geeft de gemeentelijk mandataris voorrang aan het algemeen belang boven particuliere belangen.

De gemeentelijk mandataris verbindt zich er ook toe de hem toegekende bevoegdheden te gebruiken voor rechtvaardige, wettige of door het algemeen belang gemotiveerde doeleinden. Daartoe onthoudt hij zich van het misbruiken van overheidsmiddelen en het gebruiken van zijn openbare functie voor persoonlijk gewin.

Artikel 4. Discriminatie

De gemeentelijke mandataris staat ten dienste van alle burgers, zonder onderscheid op grond van geslacht, leeftijd, handicap, huidskleur, nationaliteit, sociale status, seksuele geaardheid, politieke, filosofische, vakbonds- of religieuze overtuiging, ideologische voorkeur, taal, vermogen, het behoren tot een nationale minderheid, geboorte, persoonlijke gevoelens die hij ten opzichte van hen koestert of enige andere situatie die tot discriminatie kan leiden.

Daartoe onthoudt de gemeentelijke mandataris zich ervan om via zijn houding of gedrag vooroordelen of stereotypen te uiten en verbindt hij zich ertoe zijn taken zonder partijdigheid, willekeur of favoritisme uit te oefenen.

Hij verbindt zich er ook toe de waardigheid van elke persoon te respecteren en zich te onthouden van elke vorm van fysiek, moreel of verbaal geweld, en in het bijzonder van elke seksistische houding en elke vorm van morele of seksuele intimidatie.

Hoofdstuk 3 - Regels met betrekking tot de uitoefening van het mandaat en afgeleide mandaten

Artikel 5. Algemene beginselen

De gemeentelijke mandataris oefent zijn mandaat gemotiveerd, beschikbaar en nauwgezet uit. Hij neemt ijverig deel aan de vergaderingen van de organen van het gemeentebestuur, alsook aan de vergaderingen waaraan hij verplicht is deel te nemen vanwege zijn mandaat binnen dat gemeentebestuur.

De gemeentelijke mandataris neemt een proactieve houding aan door de informatie te zoeken die nodig is voor de goede uitoefening van zijn mandaat en door actief deel te nemen aan de uitwisseling van ervaringen en opleidingen die worden aangeboden aan gemeentelijke mandatarissen, en dit gedurende zijn hele mandaat.

Hij moedigt alle maatregelen aan die de efficiëntie van het beheer, de begrijpelijkheid van de genomen beslissingen en het overheidsoptreden, de cultuur van permanente evaluatie en de motivatie van het personeel van het gemeentebestuur bevorderen.

Hij moedigt elke maatregel aan die de transparantie van zijn functies, de uitoefening van zijn mandaat en de werking van de diensten van het gemeentebestuur bevordert.

Artikel 6. Afgeleide mandaten en financiële belangen

§1. Om de transparantie te bevorderen en elke schijn van partijdigheid te vermijden, zijn de gemeentelijke mandatarissen verplicht om, overeenkomstig artikel 8 van het gezamenlijk besluit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van 14 december 2017 betreffende de transparantie van de bezoldigingen en voordelen van Brusselse mandatarissen, bij de gemeentesecretaris via het gemeentesecretariaat, binnen de zeven maanden na hun eedaflegging, de feiten en verplichtingen die de uitoefening kunnen beïnvloeden van hun mandaat, alsook de bezoldigingen, voordelen van welke aard ook en representatiekosten die zij in het kader van de uitoefening van hun mandaat ontvangen.

§2. De gemeentelijk mandataris stelt de gemeentesecretaris ook op de hoogte wanneer hij aanzienlijke financiële belangen (bijvoorbeeld aandelen of opties) heeft in een onderneming waarmee de gemeente zaken doet of waarin de gemeente een deelneming heeft.

§3. De mandaten en aanzienlijke financiële belangen die door een gemeentelijk mandataris in het kader van het vorige lid worden gemeld, zijn openbaar en kunnen worden geraadpleegd.

Elke wijziging in de situatie die zich tijdens het mandaat voordoet, wordt onmiddellijk meegedeeld aan de gemeentesecretaris. De gemeentesecretaris of een daartoe door de gemeentesecretaris aangewezen ambtenaar zorgt ervoor dat de openbare lijst van gemelde mandaten en belangen wordt bijgewerkt.

Hoofdstuk 4 - Belangenconflicten en schijn van belangenconflicten

Artikel 7. Belangenconflicten

Een belangenconflict ontstaat wanneer een gemeentelijk mandataris een bijzonder of persoonlijk belang heeft dat van invloed kan zijn op de onpartijdige en objectieve uitoefening van zijn officiële taken.

De gemeentelijk mandataris gebruikt zijn invloed of stem niet om zijn persoonlijke belangen te dienen. Hij doet dit evenmin om de bijzondere belangen van een andere persoon of de belangen van een organisatie waarin hij direct of indirect betrokken is, te dienen.

De gemeentelijk mandataris vermijdt actief en op eigen initiatief elke vorm van belangenconflict of schijn van belangenconflict. Hij moet elk persoonlijk belang in dossiers die door het gemeentebestuur worden onderzocht, melden en neemt niet deel aan de beraadslaging of stemming wanneer deze betrekking hebben op een beslissing die voor hem een belangenconflict inhoudt. Onder persoonlijk belang wordt verstaan elk belang dat uitsluitend betrekking heeft op het vermogen van de gemeentelijk mandataris of zijn familieleden en verwanten tot in de vierde graad. Dit verbod strekt zich ook uit tot zijn familieleden en verwanten in de vierde graad, wanneer het de voordracht van kandidaten, benoemingen in functies en tuchtprocedures betreft.

De gemeentelijke mandataris is zich ervan bewust dat een mogelijk belangenconflict zich niet beperkt tot de beraadslaging of de stemming. Hij zal er dan ook op toezien dat hij tijdens de andere fasen van het besluitvormingsproces geen invloed uitoefent.

De gemeentelijke mandataris zorgt ervoor dat hij in zijn contacten met de burger nooit de indruk wekt dat bepaalde belangen worden of zouden kunnen worden bevoordeeld.

De plichten van eerlijkheid en tact met betrekking tot het aanvaarden van bepaalde functies of voordelen blijven ook na het einde van het mandaat van toepassing.

Artikel 8. Onverenigbaarheden

De gemeentelijk mandataris mag bepaalde functies niet uitoefenen wegens onverenigbaarheden. Deze worden opgesomd in de artikelen 71, 71bis en 72 van de nieuwe gemeentewet.

Gemeentelijke mandatarissen mogen op geen enkele wijze activiteiten uitoefenen die indruisen tegen de legitieme belangen van de instelling waarbinnen zij hun mandaat uitoefenen.²

Hoofdstuk 5 - Corruptie en schijn van corruptie

Artikel 9. Corruptie en schijn van corruptie of minimale invloed van het voordeel

De gemeentelijke mandataris mag zijn invloed of stem niet laten kopen of beïnvloeden door geld, goederen, diensten of andere gunsten die hem worden gegeven of beloofd. Hij moet ook actief en uit eigen beweging elke schijn van corruptie vermijden.

Artikel 10. Aanvaarding van geschenken, voordelen en (persoonlijke) diensten

§1. De gemeentelijke mandataris mag geen geschenken, voordelen of persoonlijke diensten aanvaarden die hem door derden worden aangeboden vanwege zijn functie, tenzij aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

- een weigering zou zijn werk als gemeentelijk mandataris onmogelijk maken;
- de schijn van corruptie of beïnvloeding is minimaal.

§2. De gemeentelijk mandataris zal geschenken, voordelen of persoonlijke diensten die hij voor zijn werk als gemeentelijk mandataris mag aanvaarden, nooit voor privédoeleinden gebruiken.

§3. De gemeentelijk mandataris aanvaardt geen geschenken die hem vanwege zijn functie worden aangeboden. Uitgezonderd op dit verbod zijn kleine attenties (zoals een boeket bloemen of een fles wijn), wanneer de schijn van corruptie of beïnvloeding minimaal is en wanneer aan ten minste een van de volgende voorwaarden is voldaan:

- het weigeren of teruggeven van het geschenk zou de gever ernstig kwetsen of in verlegenheid brengen;
- het geschenk wordt in het openbaar overhandigd;

² Bovenvermeld advies, art. 6.

- het teruggeven van het geschenk is in de praktijk onmogelijk;
- het gaat om een prijs die de gemeentelijke mandataris heeft gewonnen tijdens een tombola of een activiteit.

§4. Als de gemeentelijke mandataris geschenken ontvangt, stelt hij de gemeentesecretaris hiervan op de hoogte.

Afhankelijk van de aard van het geschenk en de omstandigheden waarin het werd aangeboden, wordt het teruggegeven of wordt het eigendom van de gemeente. De gemeentesecretaris registreert deze giften en wijst ze op transparante wijze toe aan de gemeente.

§5. Bij wijze van uitzondering kan de gemeenteraad afwijken van de regels inzake het aanvaarden van geschenken. Een dergelijke afwijking kan alleen in het openbaar plaatsvinden tijdens een vergadering van de gemeenteraad.

Artikel 11. Aanvaarding van uitnodigingen (bijvoorbeeld voor diners of recepties)

De gemeentelijke mandataris aanvaardt alleen uitnodigingen (lunches, diners, recepties en andere) die door derden worden betaald of gefinancierd, wanneer aan alle onderstaande voorwaarden is voldaan:

- de uitnodiging valt onder zijn werkzaamheden als gemeentelijk mandataris;
- zijn aanwezigheid kan als functioneel worden beschouwd (protocollaire taken, formele vertegenwoordiging van de gemeente, ...);
- de schijn van corruptie of beïnvloeding is minimaal.

Artikel 12. Aanvaarding van reizen, verblijven en werkbezoeken

Elke uitnodiging voor werkbezoeken waarvan de reis- en verblijfskosten door derden worden betaald, moet altijd worden besproken in de gemeenteraad. De uitnodiging kan alleen worden aanvaard wanneer het bezoek aantoonbaar van belang is voor de gemeente en wanneer de schijn van corruptie of beïnvloeding minimaal is. Over een dergelijk bezoek wordt altijd een schriftelijk verslag uitgebracht aan de gemeenteraad.

Hoofdstuk 6 - Gebruik van uitrusting en middelen van het gemeentebestuur

Artikel 13. Uitrusting en middelen van het gemeentelijk apparaat

De gemeentelijk mandataris houdt zich aan de regels die zijn vastgesteld voor het gebruik van de uitrusting en middelen van het gemeentebestuur.

De gemeentelijk mandataris houdt zich aan de regels die door de gemeenteraad zijn vastgesteld voor het gebruik van interne uitrusting die bestemd is voor het werk van als mandataris.

De gemeentelijk mandataris houdt zich aan de regels inzake de terugbetaling van kosten die door de gemeenteraad zijn vastgesteld.

Hoofdstuk 7 - Informatiebeheer

Artikel 14. Openbaarheid van het bestuur

De gemeenteraad is onderworpen aan het openbaarheidsbeginsel. Hij ziet erop toe dat het college van burgemeester en schepenen alle relevante informatie over dossiers, documenten en akten toegankelijk maakt voor het publiek.

De gemeentelijk mandataris gebruikt de informatie die hij in het kader van de uitoefening van zijn functie verkrijgt, uitsluitend voor zijn werk als mandataris en niet in zijn persoonlijk belang of in het bijzonder belang van derden.

Artikel 15. Eerlijke communicatie

De gemeentelijk mandataris communiceert eerlijk over de redenen en motieven die ten grondslag liggen aan zijn individuele stem. Bovendien communiceert hij eerlijk over de redenen en motieven die ten grondslag liggen aan een beslissing van de gemeenteraad als geheel.

Artikel 16. Beroepsgeheim

Wanneer de gemeentelijk mandataris in de uitoefening van zijn mandaat informatie ontvangt of raadpleegt die betrekking heeft op een persoonlijke aangelegenheid, is hij onderworpen aan het beroepsgeheim zoals bedoeld in artikel 458 van het Strafwetboek. Dit beroepsgeheim geldt ook voor de besloten vergaderingen van de raad.

Artikel 17. Discretieplicht

Naast het strikte beroepsgeheim is de gemeentelijk mandataris ook onderworpen aan een geheimhoudingsplicht met betrekking tot alle informatie die hij ontvangt of raadpleegt en die geen betrekking heeft op een persoonlijke aangelegenheid.

Artikel 18. Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

De gemeentelijk mandataris verspreidt geen gegevens die afbreuk kunnen doen aan de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van personen wier

naam wordt vermeld in de documenten en dossiers waartoe hij toegang heeft.

Hoofdstuk 8 - Communicatie - Relatie met het publiek

Artikel 19. Informatie ontvangen en verstrekken

Het behoort tot de essentiële taken van de gemeentelijk mandataris om informatie te ontvangen en te verstrekken, in het bijzonder met betrekking tot de diensten die belast zijn met het verstrekken van informatie en de wijze waarop de burger zelf informatie kan opvragen in het kader van de openbaarheid van het bestuur.

De gemeentelijk mandataris mag geen informatie verstrekken waarop de aanvrager geen recht heeft, die de goede werking van het bestuur kan belemmeren, die de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van derden kan schaden of die krachtens wettelijke of reglementaire bepalingen niet mag worden bekendgemaakt.

De gemeentelijke mandataris houdt ook rekening met de reikwijdte en de gevolgen van de overdracht van deze informatie en van de beslissingen die daaruit voortvloeien.

De overwegingen van dit artikel zijn ook van toepassing wanneer de gemeentelijke mandataris sociale netwerken gebruikt in de uitoefening van zijn politieke functies, met name wanneer hij daar inhoud deelt die toegankelijk is voor het publiek.

Deze verbodsbepaling blijft van toepassing na het einde van het mandaat van de gemeentelijke mandataris.

Artikel 20. Oriëntatie

De gemeentelijke mandataris mag geen misbruik maken van zijn titel of zijn prerogatieven. Hij mag zich, noch in de uitoefening van zijn functie, noch daarbuiten, voordoen als een bemiddelingsdienst of een klachtendienst. Hij gebruikt de termen "ombudsman", "bemiddelingsdienst" of andere soortgelijke formuleringen niet voor zijn eigen dienstverlening, om geen verwarring te stichten met de bemiddelingsdiensten die bij wet, decreet of verordening zijn ingesteld. Wanneer een dergelijke bemiddelings- of klachtendienst bestaat, heeft hij de plicht om daar in de eerste plaats naar te verwijzen.³

De gemeentelijke mandataris verwijst in het kader van zijn functie de aanvragers door naar de bevoegde diensten van de overheid, justitie enz., zoals de bemiddelings- en klachtendiensten die door de overheid zijn

³ Bovenvermeld advies, art. 3.

ingesteld om de problemen van de burgers op te lossen, of naar openbare of particuliere diensten die gespecialiseerd zijn in het oplossen van de aan de orde gestelde problemen.

Hij informeert de burger over de werking van de bevoegde administratieve dienst(en) en wijst hem op de juiste kanalen en procedures om een aanvraag in te dienen of klacht of een vraag te stellen aan de betrokken dienst.⁴

Artikel 21. Voorafgaande kennis

Vertrouwelijke of niet-vertrouwelijke informatie waarvan de gemeentelijk mandataris vooraf kennis heeft in het kader van zijn mandaat en die van grote waarde kan zijn voor derden, mag niet worden doorgegeven voordat de administratie deze openbaar heeft gemaakt. Deze voorkennis mag evenmin worden gebruikt om persoonlijk voordeel te behalen.

De informatie, al dan niet vertrouwelijk, waarvan de gemeentelijk mandataris vooraf kennis heeft in het kader van zijn mandaat en die nog niet openbaar is, mag nooit rechtstreeks of onrechtstreeks aan de pers worden meegedeeld.

Hoofdstuk 9 - Administratieve begeleiding en ondersteuning

Artikel 22. Ondersteuning van burgers

§ 1. Verzoeken om informatie over individuele dossiers moeten worden ingediend met inachtneming van de nieuwe gemeentewet en het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad. Ze worden gericht aan de gemeentesecretaris.

§ 2. Wanneer een gemeentelijk mandataris optreedt in het kader van begeleiding of ondersteuning van een burger in diens relaties met de administratie of met de betrokken instanties, wordt alle eventuele correspondentie hierover op naam van de burger gesteld. Er wordt op geen enkele wijze melding gemaakt van de begeleiding of ondersteuning door de gemeentelijk mandataris.

In geval van klachten of geschillen moet de gemeentelijk mandataris de burger in eerste instantie doorverwijzen naar de bevoegde administratieve dienst.

§ 3. Interventies om de behandeling van een dossier te versnellen zijn interventies waarbij een gemeentelijk mandataris tracht een administratieve procedure te versnellen in gevallen of dossiers die zonder

⁴ Bovenvermeld advies, art. 12.

zijn tussenkomst een normale afloop of een normaal resultaat zouden hebben gekend, maar dan na een langere behandelingstermijn.

Dergelijke interventies zijn verboden omdat ze leiden tot een ongelijke behandeling van de betrokken burgers.

De gemeentelijke mandataris zorgt ervoor dat hij alleen in een dossier tussenbeide komt wanneer dit volledig gerechtvaardigd is, zodat de administratie niet overbelast wordt.

§4. Elke tussenkomst van een gemeentelijk mandataris met als doel een burger een onrechtmatig of illegaal voordeel te verschaffen, is verboden.⁵

Artikel 23. Onafhankelijkheid en objectiviteit van het gemeentelijk bestuur

In het kader van de begeleiding of ondersteuning van burgers respecteert de gemeentelijk mandataris de onafhankelijkheid van de diensten en ambtenaren, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als redelijk worden beschouwd voor de behandeling van dergelijke dossiers. Hij ziet er te allen tijde op toe dat een eventuele tussenkomst de scheiding der machten respecteert.⁶

Hoofdstuk 10 - Interventies

Artikel 24. Interventies bij politie- en gerechtelijke instanties

Interventies van een gemeentelijk mandataris bij politie- en gerechtelijke instanties om juridische beslissingen te beïnvloeden in individuele dossiers die direct of indirect verband houden met zijn taken als gemeentelijk mandataris, zijn verboden.

Artikel 25. Interventies uit vriendjespolitiek

Interventies uit vriendjespolitiek zijn interventies waarbij de gemeentelijk mandataris tussenbeide komt om de uitkomst of het resultaat van een zaak of dossier te beïnvloeden in de zin die de belanghebbende burger wenst. Dergelijke interventies zijn verboden.

Artikel 26. Interventies bij instanties die selecties uitvoeren

Interventies bij instanties die selecties uitvoeren, met als doel de kansen op benoeming, aanstelling en promotie in het openbaar bestuur te vergroten, zijn niet toegestaan.

Wanneer zij lid zijn van een openbaar selectieorgaan, onthouden mandatarissen zich van het in aanmerking nemen van andere criteria dan

⁵ Bovenvermeld advies, art. 15, lid 3.

⁶ Bovenvermeld advies, art. 14.

de in de oproep tot kandidaatstelling vereiste bekwaamheid, de resultaten behaald tijdens de examen-, vergelijkende examen- of bekwaamheidstestprocedures of de criteria voor de samenstelling van het betrokken orgaan.⁷

Als een gemeentelijk mandataris om hulp wordt gevraagd door of ten gunste van kandidaten die een bepaalde functie, benoeming of promotie ambiëren, deelt de gemeentelijk mandataris de betrokken kandidaten mee dat de benoeming, aanstelling of promotie zal worden beslist in overeenstemming met de geldende normen en procedures. Voor meer informatie verwijst hij de kandidaat door naar de bevoegde dienst of instantie.

De gemeentesecretaris neemt de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de bevoegde ambtenaren elke tussenkomst in het betrokken administratieve dossier vastleggen, ongeacht de aard van de tussenkomst of de hoedanigheid van de tussenkomende persoon.

De volgende handelingen worden niet beschouwd als interventies die in het administratieve dossier moeten worden opgenomen:

- het louter opvragen van algemene of technische informatie;
- verzoeken of interventies van uitvoerende gemeentelijke mandatarissen in het kader van hun functionele of hiërarchische relaties met de bevoegde ambtenaren of diensten.

De gemeentelijke uitvoerende mandatarissen kunnen toezicht uitoefenen op de objectiviteit van examens of bekwaamheidstests om vriendjespolitiek bij de toekenning van openbare functies te voorkomen.⁸

De gemeentelijke mandatarissen kunnen werkzoekenden informeren over vacatures in de particuliere en publieke sector.⁹

De gemeentelijke mandatarissen onthouden zich ervan te beweren dat zij een tussenkomst hebben gedaan die ten onrechte de indruk wekt dat zij hebben ingegrepen om een dossier tot een goed einde te brengen, ongeacht of de betrokken burger daarom heeft verzocht.

De gemeentelijke mandatarissen onthouden zich ook van elke vorm van ongevraagde tussenkomst.¹⁰

⁷ Bovenvermeld advies, art. 16.

⁸ Bovenvermeld advies, art. 17.

⁹ Bovenvermeld advies, art. 18.

¹⁰ Bovenvermeld advies, art. 19.

Hoofdstuk 11 - Wederzijdse betrekkingen en overeenkomsten tijdens vergaderingen

Artikel 27. Wederzijdse relaties

De gemeentelijke mandatarissen behandelen elkaar met respect en behandelen de leden van de gemeenteraad, het college en de ambtenaren van de gemeente met respect.

De gemeentelijke mandatarissen gedragen zich correct in hun communicatie onderling en ten opzichte van de leden van de gemeenteraad, het college van burgemeester en schepenen, de gemeentesecretaris en de andere ambtenaren, ongeacht of deze communicatie mondeling, non-verbaal, schriftelijk of elektronisch plaatsvindt.

Artikel 28. Overeenkomsten betreffende vergaderingen

Tijdens vergaderingen van politieke organen houdt de gemeentelijk mandataris zich aan het huishoudelijk reglement en volgt hij de instructies van de voorzitter van het orgaan ter zake.

De gemeentelijk mandataris onthoudt zich ervan om in het openbaar, en dus ook tijdens openbare vergaderingen van raden en commissies, negatieve uitspraken te doen over gemeentelijke ambtenaren.

Artikel 29. Contacten met de administratie

De gemeentelijke mandataris behandelt ambtenaren met respect en hoffelijkheid. Elke vorm van beïnvloeding, intimidatie, pesterij of ongepast gedrag is verboden.

De gemeentelijk mandataris moet betrouwbare informatie verstrekken en onthoudt zich van het geven van een negatief beeld van het gemeentebestuur.

De gemeentelijke mandataris behandelt ambtenaren als volwaardige partners. Beide partijen respecteren elkaars bevoegdheden, met name:

- de prerogatieven van de gemeenteraadsleden;
- de beslissingsbevoegdheid van de gemeentelijke organen;
- de bevoegdheden die aan bepaalde ambtenaren zijn toegekend of gedelegeerd;
- de taak van voorbereiding of uitvoering van het bestuur.

De gemeentelijk mandataris mag van de ambtenaren een stipte en correcte uitvoering verwachten van de beslissingen en opdrachten die door het college van burgemeester en schepenen worden gegeven. De ambtenaren zijn alleen verantwoordelijk voor de taken die onder hun bevoegdheden en

verantwoordelijkheden vallen en voor zover de nodige middelen voor de correcte uitvoering van de taken ter beschikking zijn gesteld.

De gemeentelijk mandataris belast de ambtenaren niet met taken die niet onder zijn mandaat vallen. De mandataris vraagt nooit om persoonlijke diensten.

Hoofdstuk 12 - Naleving van de gedragscode

Artikel 30. Naleving

De gemeentelijk mandataris aanvaardt de verantwoordelijkheden die inherent zijn aan het mandaat. Hij handelt dus volledig transparant en is bereid verantwoording af te leggen voor zijn daden binnen de gemeenteraad, het college of de bestuursorganen van de rechtspersoon waarin hij namens de gemeente een mandaat uitoefent.

Hij respecteert de gedragsregels en richtlijnen die in deze gedragscode en ethische code zijn opgenomen.

De gemeentelijk mandataris gebruikt alle middelen om fraude en corruptie te bestrijden, zodat het imago van de overheid niet wordt aangetast en er geen financiële schade uit voortvloeit. Hij reageert onmiddellijk wanneer zich gevallen van fraude of corruptie voordoen.

De gemeentelijke mandataris die deze code niet naleeft, kan worden onderworpen aan de sancties die door de gemeenteraad zijn vastgesteld.

Artikel 31. Preventie van mogelijke overtredingen

Wanneer een gemeentelijk mandataris twijfelt of een handeling die hij wil stellen een inbreuk op de code zou kunnen vormen, raadpleegt hij hierover de gemeentesecretaris of de ambtenaar die daartoe door de gemeentesecretaris is aangewezen.

Wanneer een gemeentelijk mandataris twijfels heeft over een handeling die een andere mandataris nog niet heeft uitgevoerd, waarschuwt hij deze laatste. De gemeentelijk mandataris geeft uiting aan zijn twijfels en verwijst de betrokkene indien nodig door naar de gemeentesecretaris of de daartoe door de gemeentesecretaris aangewezen ambtenaar.

Artikel 32. Melding van vermoedelijke overtredingen

Wanneer een persoon vermoedt dat een regel van de deontologische code door een gemeentelijk mandataris is overtreden, kan hij dit vermoeden bij voorkeur binnen 10 dagen na de vaststelling schriftelijk melden aan de gemeentesecretaris of aan de daartoe door de gemeentesecretaris

aangewezen ambtenaar. De gemeentesecretaris stelt de voorzitter van de gemeenteraad hiervan in kennis. Anonieme meldingen zijn niet ontvankelijk.

Deze melding wordt onverwijld ter kennis gebracht van de betrokken gemeentelijke mandataris.

Hoofdstuk 13 - Eerdere bepalingen

Artikel 33.

Deze gedragscode is van toepassing vanaf 1 januari 2026

Voor alles wat niet uitdrukkelijk in deze code is bepaald, wordt verwezen naar de nieuwe gemeentewet.